

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавський державний аграрний університет
Освітня програма	47627 Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	133 Галузеве машинобудування

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

14.05.2025 р.

Справа № 0729/АС-25

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 13 "Механічна інженерія" у складі:

Погребняк Андрій Володимирович – головуєчий,

Алієв Ельчин Бахтияр огли,

Гавва Олександр Миколайович,

Дурягіна Зоя Антонівна,

Ковалевський Сергій Вадимович,

Колосов Дмитро Леонідович,

Мельничук Микола Дмитрович,

Планковський Сергій Ігорович,

Роп'як Любомир Ярославович,

Цимбал Богдан Михайлович,

за участі запрошених осіб:

Біловод Олександра, Попов Станіслав – представник ЗВО,

Харченко Сергій Олександрович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Полтавський державний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	47627
Назва ОП	Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва
Галузь знань	13 Механічна інженерія
Спеціальність	133 Галузеве машинобудування
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

В ОНП зазначені ПРН, які визначені стандартом ВО зі спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» для третього (доктор філософії) рівня ВО. Додатково ЗВО визначив власні ПРН, що підкреслює унікальність ОНП. Однак, ПРН11 «Знати основні принципи і методології постанови експерименту та обробки результатів експерименту із використанням сучасних інформаційних технологій» частково дублює ПРН5 «Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи» і ПРН7 «Вміти планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з галузевого машинобудування та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми».

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт за даною спеціальністю відсутній.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОНП «Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» відповідає місії та стратегії ЗВО та полягає: у підготовці фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері машинобудування, здійснювати наукові дослідження та їх практичне впровадження, проводити науково-педагогічну діяльність. Однак для підкреслення унікальності (згідно введених ПРН, фокуса і назви ОНП) слід вказати сферу машинобудування, наприклад «сільськогосподарське машинобудування».

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

не застосовується

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Згідно звіту ЕГ, ЗВО аналізує лише розміщену інформацію аналогічних ОНП на сайтах вітчизняних ЗВО та споріднених ЗВО Польщі, Великої Британії тощо. Для поліпшення ефективності подальшого удосконалення ОНП

необхідно налагодити безпосередні зв'язки для обмін досвідом та переймання кращих практик інших ЗВО.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОНП – 60 кредитів ЄКТС, обсяг обов'язкових ОК – 44 кредитів ЄКТС, обсяг вибірових ОК – 16 кредитів ЄКТС (26,7 %), що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ОНП є структурованою у контексті загального часу навчання. ОК становлять логічну взаємопов'язану систему, що забувають якісну підготовку докторів філософії. Однак присутні деякі несуттєві недоліки. ОК3 «Теорія та методика викладання у закладах вищої освіти» (3 кредита) містить лише один ПРН10, слід розширити програмні результати, наприклад, шляхом додавання ПРН визначеного ЗВО. Зміст ОК4 «Філософія науки» бажано зосередити на елементах машинобудування для повної відповідності ПРН1,3,7. ОК5 «Інноваційні тенденції світового сільськогосподарського машинобудування» і ОК6 «Сучасні машини та обладнання сільськогосподарського виробництва» мають схожі окремі теми і зосереджені на сільськогосподарське машинобудування. Згідно стандарту вищої освіти ПРН направлені на загальні аспекти галузевого машинобудування. Тому бажано розширити теми використовуючи дедуктивні методи навчання від загального машинобудування до сільськогосподарського. ПРН6 в ОК5,6,10 не забезпечений в розрізі врахування соціальних та правових аспектів. Однак при цьому дані питання розглядаються в ОК7 «Методологія та організація наукових досліджень», тому бажано додати ПРН6 в ОК7.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» і не є міждисциплінарною.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

не застосовується

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

не застосовується

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

не застосовується

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

не застосовується

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Підготовки здобувачів на ОНП за дуальною формою освіти не виявлено. Однак роботодавці та здобувачі висловили зацікавленість в даній формі здобуття освіти під час спілкування із ЕГ.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Рекомендована література «Програми вступного іспиту зі спеціальності до аспірантури»(<https://cutt.ly/Hraz31ry>) містить застарілі джерела.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

не застосовується

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

не застосовується

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

не застосовується

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

не застосовується

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

До недоліків слід віднести, зокрема, обмежену міжнародну інтеграцію ОНП. Зокрема, відсутня участь здобувачів і викладачів цієї ОНП в програмах міжнародної академічної мобільності.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Згідно звіту ЕГ форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів чітко визначені та зрозумілі. Викладачі надають ці відомості в робочих програмах навчальних дисциплін та інформують на першому занятті із деталізацією балів за кожну роботу. У ПДАУ правила проведення контрольних заходів доступні та зрозумілі для всіх учасників освітнього процесу. Викладачі об'єктивно оцінюють знання здобувачів. Освітній процес ґрунтується на принципах академічної доброчесності, а на кафедрах проводяться заходи з її популяризації.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Згідно положень ЗВО і змісту ОНП атестація здобувачів здійснюється через публічний захист дисертації згідно з вимогами відповідного стандарту вищої освіти. Прикладів створення разових спеціалізованих рад за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування» не було.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Як зазначено у звіті ЕГ, кожен здобувач двічі на рік звітує на кафедрі, де працює його науковий керівник, надаючи проміжний і підсумковий звіти. Однак при цьому, аналіз публікаційної активності здобувачів всіх курсів свідчить про їх недостатній рівень. Це вказує на необхідність посилення мотивації здобувачів під час звітування. У разі не виконання індивідуального плану здобувачем без поважних причин необхідно розглядати питання про його відрахування.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Згідно звіту ЕГ випадків порушення академічної доброчесності серед здобувачів ОНП, що акредитується, не було.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Під час аналізу таблиці 2 (зведена інформація про викладачів) виявлено, що НПП Тагільцева Я.М. має лише 4 статті за ОК 1 «Англійська мова академічного спрямування», з яких 2 опубліковано у 2018–2019 рр.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Як зазначено у звіті ЕГ конкурсною комісією беруться до розгляду і результати анкетування «Викладач очима студентів» (<https://surl.li/tjwmej>), однак відповідна норма відсутня в «Положенні про порядок обрання та прийняття на роботу НПП ПДАУ» (<https://surl.gd/zkarmx>).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

не застосовується

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Як зазначено у звіті ЕГ, номенклатуру професійного програмного забезпечення, що використовується в освітньому процесі, доцільно розширити з метою підвищення рівня практичної підготовки здобувачів, оскільки програмний комплекс Ansys не містить вбудованого CAD-модуля для створення складної 3D-геометрії розрахункових зон. Також більшість фахових програмних комплексів мають безкоштовну і тимчасову ліцензію, тому рекомендовано розглянути питання придбання ліцензії фахового ПЗ, яке можна використовувати не лише під час викладання дисциплін, а й у наукових дослідженнях здобувачів. Також ЕГ виявлено, що міжнародна співпраця здебільшого спрямована на саме проведення наукових досліджень, а не на розвиток матеріальної бази ОНП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

не застосовується

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У звіті ЕГ зазначено, що чинна система опитувань, спрямована на моніторинг конфліктних ситуацій, потребує вдосконалення з метою забезпечення більш повного та глибокого зворотного зв'язку від усіх учасників освітнього процесу. Зокрема, доцільно розширити перелік питань, а також передбачити анонімні форми збирання інформації, що дозволить виявляти потенційні проблеми на ранніх етапах і оперативно реагувати на них.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ОНП переглядається щорічно із залученням усіх зацікавлених сторін через опитування, обговорення на засіданнях кафедри та проведення громадських слухань. Водночас, як зазначено у звіті ЕГ, під час аналізу сайту (cutt.ly/EgalNwLm) не було виявлено оприлюднених результатів опитування кафедри за 2022–2023 н.р. Встановлено, що це сталося через технічну помилку. Рекомендується забезпечити публікацію відповідних результатів на сайті для забезпечення відкритості та прозорості процесу перегляду ОНП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Присутній недостатній рівень практичної спрямованості окремих освітніх компонентів, що зумовлений обмеженням залученням фахівців-практиків до освітнього процесу.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

не застосовується

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

не застосовується

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Термін дії чинного Колективного договору вплив, однак він продовжує діяти до моменту укладення нового. Це незначне порушення, яке може бути усунене в стислі терміни.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Основний фокус і зміст освітньо-наукової програми (ОНП) за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування» спрямований на проведення інноваційних наукових досліджень, розробку та впровадження технічних рішень у сфері сільськогосподарського машинобудування. Однак тематика дисертацій окремих здобувачів частково відповідає спеціальності 131 «Прикладна механіка» (наприклад, Геращенко Є.Ю. — «Підвищення ефективності дробоструминної обробки вільних поверхонь металевих виробів»; Співак В.Ф. — «Дослідження швидкісних показників дробоструминної обробки поверхонь машинобудівних виробів»; Тихоненко В.В. — «Оцінка інтенсивності зношування металевих поверхонь машин потоком атакуючих твердих частинок»; Вертелецький О.В. — «Підвищення довговічності деталей нанесенням покриттів методами MIG/MAG з використанням методів машинного навчання» та інші). Крім того, деякі теми дисертацій хоча й відповідають спеціальності 133 «Галузеве машинобудування», але відносяться до напрямку «Процеси та обладнання харчових виробництв» (наприклад, Пономаренко Б.Г. — «Розробка обладнання для кондуктивного сушіння м'ясних виробів»; Бобошко О.О. — «Розробка обладнання для кондуктивного жарення м'ясних посічених виробів в умовах стиснення» та інші). Оскільки зазначена невідповідність тем дисертацій виявлена у здобувачів 1–3 курсів, є можливість своєчасного коригування тематики досліджень. Зважаючи на те, що захисти дисертацій ще не відбулися, даний недолік не є критичним.

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямку досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Відповідно до наданих ЗВО роз'яснень і актуалізованої інформації, тематика дисертацій здобувачів узгоджується з науковими напрямами діяльності їхніх наукових керівників.

3. Заклад вищої освіти здатний сформулювати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Прикладів створення разових спеціалізованих рад за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування» не було. Однак, ЗВО має науковий потенціал щодо створення спеціалізованих вчених рад для захисту. На четвертому курсі (восьмий семестр) на момент акредитації навчаються 13 здобувачів. Аналіз публікаційної активності цих здобувачів свідчить

про її недостатній рівень: Шрайкін В.В., Бондаренко А.В., Ладатко М.С., Кисіль Ю.Ю., Тіманов А.В., Лукаш С.С., Сивоус І.І., Чорнобай О.В. – не мають наукових публікацій; Загивий Р.А., Михайліченко В.В. – по 0,5 статті; Боровик О.Ю. – 2,5 статті; Скоряк Ю.Б. – 3 статті; Пономаренко Б.Г. – 4 статті. У постанові Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії...» зазначено, що «не пізніше ніж протягом дев'яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою здобувач ... звертається до структурного підрозділу закладу, що виконує відповідну освітньо-наукову програму та здійснює підготовку здобувача, з письмовою заявою про отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. До заяви додаються дисертація в друкованому вигляді та електронній формі, наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації, довідка про виконання освітньо-наукової програми та висновок наукового керівника (керівників)». Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, «наукові результати дисертації повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях здобувача». Відсутність наукових публікацій у більшості здобувачів свідчить про невиконання ними індивідуального навчального плану. Відповідно до тієї ж постанови КМУ від 23 березня 2016 р. № 261, «невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення закладом рішення про відрахування аспіранта». У відповіді ЗВО повідомив, що в період з 25.04.2025 по 05.05.2025 було відраховано 5 здобувачів: частину – за невиконання індивідуального плану, інших – за власним бажанням. Одному здобувачу надано академічну відпустку у зв'язку зі станом здоров'я. Щодо інших 4 здобувачів, заклад надав можливість їм виправити ситуацію та повідомив, що статті подано до фахових видань і найближчим часом очікується їх публікація. Таким чином, можна зробити висновок, що внутрішня система забезпечення якості ОНП загалом виконує свої функції задовільно.

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Згідно звіту ЕГ активність здобувачів ОНП у дослідницьких міжнародних проєктах та ґрантових програм досить низька.

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

1. Рекомендовано робочій групі під час наступного перегляду ОНП прибрати, або надати унікальність ПРН11. 2. Рекомендовано робочій групі під час наступного перегляду ОНП підкреслити її унікальність (згідно введених ПРН, фокусу і назви ОНП) шляхом уточнення сфери машинобудування, наприклад, «сільськогосподарське машинобудування». 3. Рекомендовано робочій групі під час наступного перегляду ОНП не лише аналізувати розміщену інформацію аналогічних ОНП на сайтах вітчизняних ЗВО, а й налагодити безпосередні зв'язки для обміну досвідом та переймання кращих практик. 4. Рекомендовано робочій групі під час наступного перегляду продовжити вдосконалення освітньо-наукової програми щодо змісту і структури освітніх компонент, які формують спеціальні професійні компетентності здобувачів.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Рекомендовано гаранту і робочій групі при наступному перегляді ОНП розширити програмні результати ОК3, наприклад, шляхом додавання ПРН визначеного ЗВО. 2. Рекомендовано гаранту і НПП Усанову І.В. при наступному перегляді ОНП зосередити зміст ОК4 на елементах машинобудування для повної відповідності ПРН1,3,7. 3. Рекомендовано гаранту, НПП Ветохін В.І. і Шейченко В.О. при наступному перегляді ОНП усунути дублювання тем ОК5 і ОК6 і розширити теми використовуючи дедуктивні методи навчання від загального машинобудування до сільськогосподарського. 4. Рекомендовано гаранту при наступному перегляді ОНП в ОК7 додати ПРН6. 5. Рекомендовано гаранту і декану при наступному перегляді ОНП розглянути можливість впровадження дуальної форми навчання або її елементів.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Рекомендовано гаранту і декану до початку вступної компанії 2025 р. оновити рекомендовану літературу програми вступного іспиту із спеціальності даної ОНП, при цьому внести до переліку сучасні літературні джерела, не старіші 10 річного терміну.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Рекомендовано гаранту, декану та завідувачам випускових кафедр до початку наступного навчального року активізувати міжнародну діяльність викладачів і аспірантів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Рекомендовано декану і завідувачам кафедр під час звітуванні здобувачів, особливу увагу приділити наявності наукових публікацій у фахових виданнях. У разі не виконання індивідуального плану здобувачем без поважних причин розглянути питання про його відрахування.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Рекомендовано НПП Тагільцевій Я.М. до кінця 2025 року підвищити публікаційну активність у фахових виданнях за ОК1. 2. Рекомендовано адміністрації ЗВО до 30.06.2025 р. розглянути можливість імплементації в діюче «Положення про порядок обрання та прийняття на роботу НПП ПДАУ» норму врахування конкурсною комісією результатів анкетування «Викладач очима студентів» при обранні НПП на відповідні посади.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Рекомендовано адміністрації ЗВО, декану і гаранту до кінця 2025 року розширити перелік професійного програмного забезпечення, що використовується в освітньому процесі, шляхом придбання повнофункціональних ліцензій сучасних фахових програмних продуктів, які можуть бути застосовані як у навчанні, так і в наукових дослідженнях здобувачів. 2. Рекомендовано адміністрації ЗВО, декану і гаранту активізувати міжнародну співпрацю не лише в напрямі спільних досліджень, але й із залученням ресурсів для розвитку матеріально-технічної бази освітньо-наукової програми. 3. Рекомендовано адміністрації ЗВО, декану і гаранту до кінця навчального року вдосконалити систему опитувань для моніторингу конфліктних ситуацій шляхом розширення переліку питань та впровадження анонімних форм збирання інформації, що сприятиме отриманню більш повного зворотного зв'язку від усіх учасників освітнього процесу та дозволить своєчасно виявляти і вирішувати потенційні проблеми.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Рекомендовано адміністрації ЗВО, декану і гаранту в місячний термін оприлюднити результати опитування кафедри за 2022–2023 н.р. Також слід забезпечити публікацію результатів опитування випускників на офіційному сайті університету та оновити графік проведення опитувань у межах діяльності відділу моніторингу та забезпечення якості освіти, доповнивши його опитуванням випускників. 2. Рекомендовано адміністрації ЗВО, декану і гаранту посилити практичну складову освітніх компонентів через активніше залучення до освітнього процесу фахівців-практиків. 3. Рекомендовано адміністрації ЗВО та декану до наступного навчального року удосконалити систему внутрішнього забезпечення якості освіти шляхом запровадження механізмів регулярного моніторингу виконання індивідуальних планів здобувачів, актуальності тем дисертацій, публікаційної активності здобувачів і наукових керівників, а також забезпечення своєчасного реагування на виявлені відхилення.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Рекомендовано адміністрації ЗВО до початку наступного навчального року оновити Колективний договір.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Рекомендовано гаранту ОНП, декану та науковим керівникам до початку наступного навчального року привести теми дисертацій здобувачів у відповідність до фокусу та змісту ОНП за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування». 2. Рекомендовано гаранту ОНП та декану періодично (щонайменше раз на рік) здійснювати попереднє формування складу разових спеціалізованих вчених рад з метою визначення відповідності фахових публікацій їх членів тематиці досліджень аспірантів. 3. Рекомендовано вченій раді факультету та випускаючим кафедрам більш ретельно розглядати звіти аспірантів, особливу увагу приділяючи наявності щонайменше трьох наукових публікацій у фахових виданнях. У разі невиконання здобувачем індивідуального плану без поважних

причин — розглядати питання про його відрахування. 4. Рекомендовано гаранту ОНП та декану постійно сприяти підвищенню публікаційної активності здобувачів усіх курсів. 5. Рекомендовано гаранту ОНП та декану до початку наступного навчального року активізувати міжнародну діяльність здобувачів за ОНП шляхом залучення їх до участі в міжнародних дослідницьких проєктах і грантових програмах. 6. Рекомендовано адміністрації, декану, завідувачам кафедр та гаранту сприяти підготовці та успішному захисту дисертацій здобувачів за ОНП.

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР 13 ID 47627.pdf</i>	6vKZ+/q3Q44dH8leDxHajMM8DPJfCwofhW4Gx2C XKSA=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ПОГРЕБНЯК АНДРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ